

Редакције и админ.
Космајска ул. бр. 22.

Силски се дају у админист.
— Цена утврђена —

Исплаћена се писма не
имају. Рукописи се не
враћају.

Писма, рукописе, новац
не остављају се односно
лист, слати власништву
листа

СТРАЖА

ОЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази свани дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Претплата за Србију
на пошти:
на годину дин. 12.—
„ шест месеци „ 6.—
„ три месеца „ 3.—
„ један месец „ 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину дин. 30.—
„ шест месеци „ 15.—
„ три месеца „ 7.50

Аустрија даје све.

Један аустријски дипломата, који се налази у Риму у првој поверљивој мисији, изјавио је кореспонденту „Газета ди Лозана“ да је Аустрија понова тражила од Русије мир и посредовање за исти са осталим ратујућим државама. Аустрија пристаје да уступи Русији Пољску, Србији и Црној Гори Босну и Херцеговину. „Да нас Немачка не би сасвим изиграла, ми пристајемо да задовољимо и тражења Италије и Румуније, које су се обратиле германском императору, тражећи од њега територијалне накнаде за неутралност“.

Четврто истеривање Аустријанаца

Под насловом „Четврто истеривање Аустријанаца из Београда“ Новоје Време доноси овај уводни чланак:

„Последњи немачки листови који смо добили (од 26 новембра по ст.) представљајући собом — у колико се ствар тиче Србије — веома занемљиву слику, у којој ће знаоци и љубитељи дуго и са насладом уживати. У тим су листовима, један за другим, штампана два телеграма. Први је из Пеште: „У данашњој седници Магнатског Дома председник је исказао родољубну радост целе државе што је на бедеме града Београда пободена аустријска застава, јер тај догађај није само успех аустријског оружја, него је и победа светског моралног чувства“. А за две врсте ниже штампано је саопштење аустријског главног штаба са јужног фронта. То саопштење гласи: „Пошто је заузет Београд, појавила се потреба друкчијег распореда наше војске у Србији. Детаљи тога распореда, по себи се разуме, не могу се саопштати“. — Знамо ми врло добро тај „друкчији распоред“! Једна трећина аустријске војске остала је на ратишту, друга трећина — са осталим огромним ратним пленом — упутила се ка Нишу, а трећа — „брзим маршем“ надрла је назад ка Сави, прелазећи на дан 40—50 километара. Исто тако не изненађује што аустријски главни штаб не жели да ишта саоп-

шти о том „друкчијем распореду“!

Као што се из овога види: Београд је опет у рукама српске војске. Само нешто више од недељу дана био је у непријатељевим рукама. Та дивна вест испуниће радост срца свих искрених непријатеља германизма.

На Београду као да лежи неко проклетство, бар што се тиче Аустријанаца. Већ је четврти пут, у времену од 250 година, како Аустријанци жудно пружају своју руку у правцу према Топчидеру, већ је четврти пут како их отуда осрамоћене истерују. За сујеверне људе — материјал за врло озбиљно размишљање...

Први пут Аустријанци су на јуриш заузели Београд у августу 1688 године под вођством Макса Емануела Баварског. Али њихово слање на је дуго трајало: када нагрнуше Турци, избацише Швабе врло лако. — Друго освојење Београда најдуже је трајало, али се због тога и најсрамније свршило. То је било у августу 1717 године, када је принц Евгеније Савојски успео да под знаменом Београда разбије већу турску силу: застава, коју су тада развили на турском копаку, одржала се ту 21 године. Када је царица Ана Јоановна почела рат противу Турске, Аустријанци — који су с нама били и у наредном и у одбрамбеном савезу — били су принуђени да заједно с нама ступе против Турске. Колико је била

срећна акција Миниха, толико се срамном неуспехом завршише сви стратешки покушаји Аустријанаца, а нарочито генерала Валиса, који је своје име обесмртио афоризмом „Добро одступање вреди колико и свака победа.“

У тренутку када је Миних саузео Јаш и када је саопштавао царици, да ће врло брзо доћи „до корисног и славног мира“, — Аустријанци, изгубивши сваку наду на деобу турске црвене, а не желећи да Јаш падне у руске руке, прибеглоше необичном и за једног савезника непријатељном поступку: закључише засебао мир с Турцима и уступише им Београд, само да би ослободили турску војску, која је опседала Београд, и дали јој могућности да свом силом пође на Миниха. Почасна улога делегата за закључење мира била је додељена генералу Најбергу. Толико је био предусретљив тај генерал, да је пристао — ствар нечувена у историји дипломатских односа! — не само да Аустријанци Турцима уступе Београд, који Турци још нису освојили, него и да раззруше зидове те тврђаве пре доласка њесарева ратификације. Као што се види, генерал Најберг имао је у том смислу категоричне инструкције. Беч је хтео направити утисак, као да је њесар — због неумешности свога пуномоћника — стављен пред свршени чин, који је апсолутно непоправљив. Наш посланик у Бечу, Ланчински, јави је Петрограду: „Са неописаном тугом принуђен сам јавити, да су преговори о миру, које је у турском логору водио ге-

нерал Најберг, а који су тако дуго држани у тајности, завршени рђаво и тако нечувено, да је добра савезничка верност повређена, као и част овдашњег двора, а репутација оружја ногама изгажена.“ Као што се види, у Бечу су наши разумели колико је бестидности било у мисији Најберговој...

Трећа појава Аустријанаца била је у септембру 1789 године. Фелдмаршал Лаудан одржао се у тврђави близу две године, али је затим био принуђен да оде из Београда.

На Београду као да лежи неко проклетство за Аустријанце. Када би се написала историја свих издаја, гажења заклетви, преступа и подвала које је Аустрија вршила у току 250 година, да би само ставала своју тешку руку на слободни српски град — то би била мрачна и узбудљива трагедија, у којој би се о палму првенства борили не само Најберг и Форгач.

Разуме се, у мађарском Магнатском Дому нико није могао протестовати у тренутку када његов председник узима слободу рећи, да појава аустријске заставе на бедемима Београда обележава нову победу „светског моралног чувства.“ Али, на срећу, историја не спава: историја ове записује и мишта не заборавља.

Када буде наступио дан за непристрасну оцену догађаја — тада ће се реч мађарског магната цитирати као један од најбољих примера оне лицемерности која се може јавити у доба међународних сукоба.

Морално чувство биће за-

довољено тек онда када слободни и слободољубиви српски народ буде дефинитивно ослобођен од мрачњачких намета свога западног суседа. Београд је поново заузела војска српског краља: четврто бављење Аустријанаца у Београду трајало је свега дванаест дана. Даће Бог, да то буде и последње!

Живео слободни и независни српски народ!

„Новоја Време.“

Српско и талијанско питање

— Талијани морају против Аустрије. —

Франческо Бианко, сарадник „Трибуне“, држао је у „Виа Орсо“ пред многобројном публиком, конференцију о српском националном питању и интересима Италије. Говорник је најпре изложио, да је српско национално питање једно питање које ће се на крају овога општег рата морати дефинитивно решити и чијим решењем је Италија огромно заинтересована.

Српско национално питање — које са нашег италијанског гледишта није балканско, ако у њему не гледамо проблем равнотеже и утакмицу међу балканским државама — моћи ће се решити на два начина; разуме се, увек према нашем гледишту, и то: „позитивно“, или „негативно“. Под позитивним решењем ми Италијани морамо разумевати: тражење потпуне независности целог српског народа, које ће потпомагати италијанска акција, на супрот оним е-

Извештавамо родбину, пријатеље и познанике дај је наша добра и никада незаборављена супруга, ма ка к баба

Дена М. Јелушићка

20 прошлога месеца после че породневнога тешкога путовања као бегуница, преминула па нашкој станици у Нишу и сахрањена на нишкоме гробљу.

Уједно извештавамо да ћемо 29 ов. м. у 10 часова на гробу давати четрдесето дневни помен. Моле се родници и пријатељи да овомс тужноме помену приеуствују.

Ожалошћени: супруг Тадаја, кћери Јелена и Даоинка, зет Љубинко Милијашевић; унучад; Нада Зага, Вера, Душан, Љубинка, Вожа и остаза фамилија.
3—3 304

Извештавамо родбину пријатеље да је наша добра и никад незаборављена супруга и мати

† Мила (Милка) В. Марковић рођена Јојкић

13 овог мес. после тешког боловања преминула у Болечу и сахрањена у болечко гробље.

Ожалошћени: супруг, Воја Марковић парох винчански и свештеник коњичке дивизије; син, Милован, гимназист и остала родбина.

15 децембра 1914 год.
село Болеч 3—4

Дрвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарипа, кошуља, јоргана, јастука, пољава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, јануча, панула и посуђа.

„Стража“ прима оглас!

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

2—13—196

Две ПИСАЋЕ МАШИНЕ ЈЕДАН А-МЕРИКАНСКИ СТО не има на продају, нема јави уредништву овога листа. —6—

Карбида

има у довољној количини радња

Николе Јовановића

Стари Телеграф 301 2—3

„Монитор“

У слици и речи може се добити код „Страже“

Ужичник производа и других ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУЈИЋ

Сремска улица до кафе „Мали Војник“

Нарочито препоручује увек све кег печења, кобасица, ементалер, салфаладе, дебрецинера, шунке, сладине, сира (кашкаваља), српског сира, из нових крајева. Такође има довољну количину природног вина и ракије. Цене су солидне, а услуга у свему брза и тачна.

110 —11—

Штампарији Драг. Грегорића потребан је један старији ученик.

ЗА НАСТУПАЈУЋЕ

Светле празнике

Који је рад да пије чисто бело Смедеревско вино из Смедерева може се обратити у Студеничкој улици бр. 25 а и на Чубури Шуматовачка улица на имању Петра Илића сваког дана од 10—12 сати пре и од 2—4 по подне.
305 2—3

КРАЉЕВСКО ПОВЛАШЋЕНА

Српска фабрика стакла

у Параћину

Има на стоваришту све врсте простог и финог стакла за домаћу потребу, а тако исто и медицинског за апотеке

403 5 5

Шлеског угља

првог квалитета дивара 7.50 сто килограма са

подвова. Може се добити на стоваришту Српске Банке. Стовариште је на Сави (Бара Венеција) Новац се полаже код Српске Банке преко пута гвозђарске радње Ранка Гођевића на Сави.

6—10

УГЉА Шлеског 1-ве врете

УГЉА Костолачког дрвеног

продаје по врло умереној цени,

СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Новац и поручбине прима се у радњи Спира Милошевића и Комп. до Народне Банке.

298 4—10

ВАГЕ

Најбољи су из радње

Јелице Грујића

Јаворска ул бр. 7

Врше се оправке свију мерила

5—10—255

ВАГЕ

ЧУВЕНИ СА ЈЕВТИНОЋОМ И БОГАТИМ ИЗБОРОМ
НОВИ
МОДЕ САЛОН

ЖЕЖСКИХ ШЕШИРА и разхоз материјала

почео продају колекција добивених за ову сезону. Модискињама знатан радат. Оправке врши по спуштеној цени. Стан у дворишту Краља Милана улица бр. 120, идући „Славији“ — у сопственој кући.
С. М. ЛАЗАРЕВИЋ —11—

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: часописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничних карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим кобим словима, шарама и ликијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство пошт. своје клијентије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.